

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ З ФІЗИЧНИМИ ВАДАМИ
І ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ РОЗЛАДАМИ ОРГАНІЗМУ**

**Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Освітньо-професійна програма «Фізична реабілітація»**

«РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ З ФІЗИЧНИМИ ВАДАМИ І ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ РОЗЛАДАМИ ОРГАНІЗМУ»

Рівень вищої освіти: ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

Освітньо-професійна програма: **«Фізична реабілітація»**

Галузь знань: 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА

Спеціальність: **017 Фізична культура і спорт**

Роки підготовки, семестри: 1 – 4 РОКИ, I – VIII СЕМЕСТРИ

Кількість кредитів: 18,0

Компонент освітньої програми: ОСНОВНИЙ КОМПОНЕНТ

Дні занять:

Консультації:

Мова викладання: УКРАЇНСЬКА

Розробники курсу: кандидат медичних наук, доцент Вакуленко Л.О. (розділ «Фізична реабілітація у спорті»), кандидат медичних наук, доцент Барладин О.Р. (розділи «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи», «Фізична реабілітація в педіатрії»), асистент Веремчук О.Д. (розділи «Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів», «Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату», «Психологічний супровід в фізичній реабілітації з основами психофізіології»).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни «Реабілітація осіб з фізичними вадами і функціональними розладами організму» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією; трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації; визначати функціональний стан осіб різного віку, встановлювати цілі втручання та розробляти технологію реабілітаційного втручання при різних захворюваннях; реалізовувати індивідуальні програми фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення при даних захворюваннях.

Фізична реабілітація розглядається як лікувально-педагогічний і виховний процес, так як основними засобами її є фізичні вправи та елементи спорту, а застосування їх – завжди педагогічний, освітній процес.

Фахівець з фізичної реабілітації перш за все повинен бути хорошим педагогом – спеціалістом з фізичної культури і спорту, і в той же час мати глибокі знання сутності патологічних процесів і хвороб, з якими йому прийдеться зустрітись, працюючи з пацієнтом.

Силабус навчальної дисципліни «Реабілітація осіб з фізичними вадами і функціональними розладами організму» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична реабілітація» підготовки бакалавра за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Психологічний супровід в фізичній реабілітації з основами психофізіології.
2. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів.

3. Фізична реабілітація у спорті.
4. Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату.
5. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи.
6. Фізична реабілітація в педіатрії.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти компетентнісної орієнтації щодо використання засобів фізичної реабілітації з профілактичною і реабілітаційною метою при роботі з особами, які мають відхилення у стані здоров'я, хронічні неінфекційні або прогресуючі захворювання, для швидкого і повного відновлення фізичної працездатності спортсмена, попередження виникнення спортивної травматизації.

РОЗДІЛ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ В СПОРТІ»

Рік підготовки, семестр: 2 РІК, IV СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 6

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат медичних наук, доцент Вакуленко Л.О.

Контактна інформація: Yakulenko3@ukr.net +38 096 49 04 167

Опис дисципліни

Надмірні фізичні навантаження, без яких неможливі високі спортивні досягнення, крім цього, сучасний спорт, особливо спорт вищих досягнень, характеризується жорсткою, конкурентною, а іноді і безкомпромісною боротьбою, що, звісно, призводить до отримання травм. Відмічене диктує необхідність удосконалення засобів та методів відновлення після інтенсивних тренувань та травм. Серед медико-біологічних засобів відновлення у спорті важливе місце належить фізичній реабілітації.

Метою викладання навчальної дисципліни “Фізична реабілітація в спорті ” є: - сформувані у студентів знання та вміння щодо методів обстеження, вивчення і оцінки фізичного розвитку, функціональних можливостей, фізичної працездатності осіб, що займаються фізичною культурою і спортом та їх змін під впливом раціональних і нераціональних занять фізичними вправами, методів профілактики виникнення захворювань і травм, засобів відновлення в спорті

Організація навчання (структура курсу)

Год (л./п.)	Тема	Результати навчання	ПРН із ОПП	Завдання
2/ 2	1. Спортивна медицина, зміст, завдання,	<i>Знати.</i> Спортивна медицина: її завдання, зміст. Актуальність застосування фізичної реабілітації у спорті. <i>Знати</i> класифікацію, клініко-фізіологічну дію фізичного навантаження на організм людини. <i>Вміти</i> характеризувати вплив фізичних навантажень на організм .	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23	Презентація Есе Кейси

1 / 2	2. Обстеження осіб , що займаються фізичною культурою та спортом.	<i>Знати</i> правила обстеження осіб , що займаються фізичною культурою та спортом, основні розділи та правила оформлення лікарсько-контрольної карти фізкультурника та спортсмена <i>Вміти</i> вивчити та оцінити власний фізичний розвиток, поставу, тип конституції (відповідно до лікарсько-контрольної карти фізкультурника).	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23	Презентації Есе, кейси. Заповнення Лікарсько-контрольної карти фізкультурника
1/ 4	3. Функціональні можливості: методи вивчення та оцінки.	<i>Знати.</i> Функціональні проби, що використовуються в спортивній медицині, їх класифікація значення і завдання, методи проведення і оцінки результатів. <i>Вміти</i> визначити та оцінити функціональні можливості та фізичну працездатність осіб, що займаються фізичною культурою та спортом.	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23	Презентації Тести, питання, задачі, Заповнення лікарсько-контрольної карти фізкультурника
1/2	4. Дозування навантаження при заняттях фізичною культурою і спортом..	<i>Знати.</i> Кількісна оцінка рівня фізичного (соматичного) здоров'я на основі експрес-тестів. Дозування навантаження при оздоровчих тренуваннях. Межа і тренувальна частота серцевих скорочень залежно від виду фізичного навантаження у спорті. <i>Вміти</i> підібрати дозування фізичного навантаження за частотою серцевих скорочень осіб, що займаються фізичною культурою і спортом.	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23	Тести, питання, задачі Заповнення лікарсько-контрольної карти фізкультурника
1/4	5. Лікарсько-педагогічні спостереження при заняттях спортом	<i>Знати.</i> Лікарсько-педагогічні спостереження під час занять фізичною культурою і спортом, їх зміст, проведення, оцінювання результатів. Висновки за результатами лікарсько-педагогічних спостережень. <i>Вміти.</i> Оцінювати рівень рухової активності людини. Провести і оцінити результати лікарсько-педагогічних спостережень.	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23	Тести, питання, задачі Оформлення протоколу лікарсько-педагогічного обстеження
4/16: 1 / 4	6. Фізична реабілітація у спорті 6.1. Засоби відновлення у спорті.	<i>Знати.</i> Педагогічні, психологічні, медико-біологічні засоби відновлення в спорті, їх завдання і характеристика. <i>Вміти</i> дати характеристику педагогічних, психологічних, медико-біологічних засобів відновлення в спорті	ПРН 10 ПРН 11 ПРН 15 ПРН 23	Презентації, есе, кейси Тести, питання, задачі
1/ 4	6.2. Патологічні стани, захворювання і травми, що виникають при нераціональних заняттях	<i>Знати.</i> Причини виникнення патологічних станів, захворювань та травм під час занять фізичною культурою і спортом, їх профілактика. Стан втоми та перетренування. Захворювання і травми, що виникають при нераціональних заняттях фізичною культурою і спортом. <i>Вміти</i> оцінити хід відновних процесів після	ПРН 7 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23 ПРН 25	Тести, питання, задачі, аналіз протоколу лікарсько-педагогічного

	спортом	фізичного навантаження (за результатами проби Мартіне-Кушелевського), прогнозувати зміни функціональних процесів при надмірних фізичних навантаженнях.		го обстеження дачі
1 /4 1/4	6.3. Застосування засобів фізичної реабілітації у спорті.	<p><i>Знати</i> основні засоби, форми та методи, що використовуються у фізичній реабілітації спортсменів. Фізична реабілітація після перенесених захворювань і травм.</p> <p><i>Знати.</i> Роль і місце спортивного масажу в реабілітації спортсменів в процесі тренувань і змагань та після перенесених захворювань і травм.</p> <p><i>Вміти</i> підбирати, демонструвати виконання фізичних вправи, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.</p> <p><i>Володіння</i> технікою виконання спортивного масажу з урахуванням етапу спортивного тренування, характеру навантажень, функціонального стану спортсмена.</p>	ПРН 7 ПРН 15 ПРН 23 ПРН 25 ПРН 26 ПРН 27	Презентації Тести, питання, задачі Удосконалення техніки масажу та застосування реабілітаційних вправ.
10/30	Р а з о м			

Формування програмних компетентностей (ОК 9.3)

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичною реабілітацією та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 1	. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
ЗК 9	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 10	.Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК 2	Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях
СК 4	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
СК 15	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації.
СК 16	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології, кардіології та пульмонології, а також інших галузях медицини з дорослими та дітьми.
СК17	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній

	реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
СК 18	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК 19	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації.
СК 20	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності здоровому способу життя.
ПРН 7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПРН 10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи
ПРН 11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту
ПРН 15	Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
ПРН 22	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
ПРН 23	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН 25	Здійснювати заходи фізичної реабілітації для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН 26	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН 27	Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

Рекомендована література

НАКАЗИ І ПОСТАНОВИ УРЯДУ УКРАЇНИ

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>

4. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с.

7. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО –О 2013). Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования / Институт Статистики ЮНЕСКО. – Монреаль, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/isced-f-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>.

9. Закон України “Про реабілітацію інвалідів в Україні” (прийнятий 6 жовтня 2005 року N 2961-IV)www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2961-15

10. Адаптована конвенція ООН щодо осіб з особливими потребами. Нью-Йорк, 13 грудня 2006р. www.osmhi.org/index.php?page=200&news=401&pages

11. Накази Міністерства освіти і науки України

1) від 6 листопада 2015 року № 1151,

2) від 01 лютого 2017 року № 53:

Перелік галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України

- 1). від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін: спеціальність „24.00.03 Фізична реабілітація” галузі науки „24 Фізичне виховання та спорт” (Перелік 2011) перевести у відповідність спеціальності „227 Фізична терапія, ерготерапія” галузі знань „22 Охорона здоров'я”.

- Внесення до Таблиці відповідності Переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (Перелік 1), Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра (Перелік 2), та Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін:

---2). у Переліку 2015 р. цифри і слова „227 Фізична реабілітація” замінити на цифри і слова „227 Фізична терапія, ерготерапія”, що відповідатиме напряму підготовки 6.010203 „Здоров'я людини”.

3) Постанова Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2017 року № 53: У Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердити спеціальність „227 Фізична терапія, ерготерапія” замість спеціальності „227 Фізична реабілітація”

БАЗОВА

1. Амосов Н.М., Физическая активность и сердце / Н. М. Амосов, Я.А. Бендет. – 3-е изд., перераб. и доп. – К.: “Здоровье”, 1989. – 231 с.
2. Апанасенко Г.Л. Санология (медицині аспекти валеології) : підручник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова, А. В. Магльований. – Львів, ПП «Кварт», 2011. – 303 с.

3. Апанасенко Г.Л. Валеология или Медицина 4Р? Как избежать инфаркта, инсульта и диабета. – К. : Издательство дом Медкнига, 2020. – 144 с.
4. Вакуленко Л.О. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, В.В.. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін. – Тернопіль, ТНПУ, 2010. – 234 с.
5. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у лікувально-реабілітаційному масажі : навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 68 с.
 6. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у фізичній та реабілітаційній медицині: навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 73 с.
7. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії в таблицях, схемах, рисунках: навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 113 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252927
8. Вакуленко Л.О. Спортивна медицина: електронний підручник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
9. Вакуленко Л.О. Фізична терапія. Ерготерапія: методичні розробки, зошит-практикум / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В.Вакуленко. - ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 88 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252928
10. Єднак В.Д., Іваськів С.М. Основи теорії і методики спортивного тренування. – Тернопіль ТНПУ, 2010р. – 206 с.
11. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука та Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 2005. - 297 с.
12. Лікувально-реабілітаційний масаж у педіатрії: навчальний посібник, електронний варіант [Л. О. Вакуленко, Д. В .Вакуленко, О.Р. Барладин]. – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 233 с.
13. Масаж загальний та самомасаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
14. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2000. – 423 с.
15. Основи масажу: спеціальність ортопедагогіка/[Л.О. Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.Р. Барладин та ін.] . – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 176 с.
16. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 285 с.http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252926
17. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2018. –370 с.
18. Панасюк Е.Л. Загальна фізіотерапія / Е.Л. Панасюк, Я. Н. Федорів, В. Л, Могилевський.. – Львів: Вища школа, 1990. – 220 с.
19. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / А.М. Порада, О.В. Солодовник, Н. Є Прокопчук. – Київ : Медицина, 2008. – 239 с.
20. Платонов В.Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2013. – 624 с.: ил.
21. Преформовані фізичні чинники в фізичній терапії (в схемах, алгоритмах, рисунках, таблицях) : навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Л. О. Вакуленко, Г. О. Стельмах, Д. В. Вакуленко. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 124 с. ISBN 978-966-673-374-3
22. Реабілітаційний масаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.

23. Руководство по кинезотерапии /Под ред. Л. Бонева. - София; Медицина и физкультура, 1979 - 355 с.
24. Уилмор Дж.Х. Физиология спорта: пер. с англ. / Дж.Х. Уилмор, Д.Л. Костил. – К.: Олимп. лит., 2001. – 502 с.
25. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручнк для студ. Вищих мед. навч. закл. / В. В. Абрамов, В.В. Клапчук, О. Б. Нахпневич [та ін.] : за заг. ред. поф. В.В. Абрамова та доцента О. Л. Смірної. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
26. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокруга. — Краматорськ: Каштан, 2019. — 480 с.
29. Фізична рекреація : навч. посібн для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Є.Н. Приступа, О.М. Жданова, М.М. Линець [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Л. : ЛДУФК, 2010, – 447 с.

Допоміжна

1. Апанасенко Г. Л. Здоров'я, яке ми вибираємо / Г. Л. Апанасенко. – К.: Здоров'я, 1989 – 48 с.
2. Вакуленко Л.О.. Атлас масажиста / Л.О. Вакуленко, Г.В. Прилуцька, Д.В. Вакуленко .. – Тернопіль, Укрмедкнига, 2005. – 304 с.
3. Вакуленко Л.О.. Лікувальний масаж / Л.О. Вакуленко, Г.В. Прилуцька, Д.В. Вакуленко .. – Тернопіль, Укрмедкнига, 2006. – 430
4. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник /За ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
5. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві : навч. посібню / [Л.О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.] ; за заг. Ред. Л. О. Вакуленко. – Тернопіль, ТДМУ, 2015. – 444 с.
6. Медицинская реабилитация в Украине: современное положение и перспективы развития / Сокрут В.Н., Казаков В.Н., Уманский В.Я. и др. // Новости медицины и фармации в мире. – 2003. - № 10 (138). – С. 19-20.
7. Спортивна морфологія :навчальний посібник (зошит-практикум) / Д. В. Вакуленко, Л .О. Вакуленко, О. Р. Барладин [та ін.] – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
8. Физиотерапия: Пер с польск. / Под ред.. М.Вейсса, А. Зембатового. – М.: Медицина, 1986 - 496 с. Пер. Изд.: ПНР, 1983.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Навчальний процес вимагає своєчасного оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за змістовними модулями. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. (Теми 1-8)Усне опитування,	20

Модуль 2 (теми 1-8) Виконання практичних завдань. Самостійна робота. Виконання завдань із самостійної роботи	40
Модуль 3. ІНДЗ + Виконання завдань самопідготовки	15
Відвідування занять	5
Модульний контроль	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	Не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) - дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning - викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення: навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);

тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ; завдання для підсумкового контролю (тести); електронне навчання в системі Moodle, meet.google.com.

РОЗДІЛ «ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД В ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ З ОСНОВАМИ ПСИХОФІЗІОЛОГІЇ»

Рік підготовки, семестр: 2 РІК, III СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 3

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу асистент Веремчук О.Д.

Контактна інформація: veremchukod@gmail.com +380978616850

Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є невротичні відхилення у психічному здоров'ї людини і їх психофізіологічні причини, зокрема, фізіологічні механізми, які лежать в основі психічних процесів і станів (сприйняття, уваги, навчіння, пам'яті, емоцій, мови, мислення, темпераменту свідомості) і їх порушень. Метою викладання навчальної дисципліни "Психологічний супровід у фізичній реабілітації з основами психофізіології" є вивчення шляхів і методів формування, збереження, зміцнення та відновлення психічного здоров'я людини при невротичних розладах.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	Причини дитячої нервовості. Типи неадекватного виховання	Знати поняття дитячої нервовості. Біологічні і мікросоціальні причини дитячої нервовості. Вроджені фактори, які впливають на майбутній характер дитини: конституція, функціональна асиметрія мозку, вегетативна нервова система, темперамент. Основні характерологічні ознаки різних темпераментів. Врахування темпераменту дитини в роботі реабілітолога.	Питання
0 / 4	Визначення рівня соціально-психологічної адаптації по К.Роджерсу і Р.Даймонду. Самооцінка рівня тривожності по У.Д.Спілбергу	Знати визначення рівня соціально-психологічної адаптації за наступними інтегральними показниками: «Адаптація», «Самосприйняття», «Сприйняття інших», «Емоційна комфортність», «Інтернальність», «Прагнення до домінування». Визначення рівня особистісної та реактивної тривожності.	Питання
0 / 2	Психологічні типи як форми психічного здоров'я. Тест Кейрсі. Характерологічні особливості за Т.В. Матоліним.	Знати погляди К.Г.Юнга та Г.Ю.Айзенка на психологічні типи. Теорія Д.Кейрсі про інтегральні психологічні типи. Особливості та мотиваційно-ціннісна структура інтуїтивно-логічного, сенсорно-плануючого, інтуїтивно-чуттєвого та сенсорно-імпульсивного типів. Мотивація до здорового способу життя.	Питання
0 / 2	Типи особистості і ймовірні розлади за Дж.Олдхемом та Л.Морісом	Знати особливості класифікації типів особистості за Дж.Олдхемом і Л.Морісом. Психологічний супровід при різних типах акцентуацій характеру	Питання

0 / 4	Акцентуації характеру і психічне здоров'я (за К.Леонгардом)	Ознайомитися з основними правилами визначення акцентуацій характеру К.Леонгарда. Встановити внутрішні зв'язки між різними класифікаціями акцентуацій характеру.	Питання
2 / 0	Етапи психофізичного розвитку дитини. Невропатія	Знати особливості розвитку дитини в перший рік життя. Шляхи вирішення проблем “хочу” і “не хочу”. Особливості психофізичного розвитку дитини в 3-4 роки. Особливості психофізичного розвитку дитини в 5-6 років.	Питання
0 / 2	Причини виникнення і види неврозів	Знати проблему пригнічення темпераменту характером. Загострення інстинкту самозбереження як база передневротичного характеру. Типи передневротичного характеру. Види неврозів.	Питання
0 / 2	Причини невротичних розладів у дітей	Знати виховання по типу неприйняття. Гіперсоціальне виховання. Тривожно-вразливе виховання. Егоцентричне виховання. Особливості психологічного супроводу при різних типах неправильного виховання.	Питання
0 / 2	Профілактика невротичних розладів у дітей	Знати поняття про невропатію. Види невропатії. Прояви невропатії. Виховання дітей з невропатією. Психологічний супровід в роботі реабілітолога при невропатії.	Питання
2 / 0	Предмет психофізіології. Історія психофізіології..	Знати предмет і завдання курсу “Психофізіологія”. Психофізіологія як наука про фізіологічні і нейронні механізми психічних процесів, станів і поведінки. Основні етапи становлення психофізіології як однієї із гілок нейронауки. Поняття про нейрони детектори, нейронні сітки, гностичні одиниці.	Питання
2/0	Методи психофізіологічних досліджень	Знати реєстрацію вегетативних реакцій, як один із методів психофізіології; переваги і недоліки цього методу. Електроенцефалографія. Магнітоенцефалографія. Вимірювання локального мозкового кровотоку. Томографічні методи дослідження мозку, в т.ч. позитронно-емісійна томографія. Магніторезонансна томографія. Термоенцефалоскопія.	Питання

0/2	Реєстрація вегетативних реакцій як метод ПФ.	Знати реєстрацію вегетативних реакцій як непрямий метод вимірювання інформаційних процесів мозку. Основні правила вимірювання частоти серцевих скорочень. Основні правила вимірювання артеріального тиску. Вимірювання ЧСС і АТ при різних функціональних станах.	Питання
0/2	Методи психофізіологічних досліджень	Знати переваги і недоліки основних методів психофізіологічних досліджень. Порівняльна характеристика основних методів психофізіологічних досліджень. Особливості практичного застосування основних методів психофізіологічних досліджень.	Питання
2/0	Нейронні механізми сприйняття.	Знати поняття про сенситивний період. Вертикальна і горизонтальна архітектура кори головного мозку. Принципи дивергенції і конвергенції в реалізації нейронних механізмів сприйняття. Системи "Що" і "Де", як дві форми обробки інформації в зоровому аналізаторі.	Питання
2/0	Психофізіологія уваги. Орієнтувальний рефлекс. Функціональні стани.	Знати проблему уваги в психофізіології. Характеристики в види уваги. Орієнтувальний рефлекс як основа мимовільної уваги. Складові орієнтувального рефлексу. Властивості орієнтувального рефлексу. Гіпокамп і орієнтувальний рефлекс. Довільна увага. Функціональні стани. Ретикулярна формація і рівень бадьорості.	Питання
0/2	Функціональні стани і модулююча система мозку.	Знати активуючі і інактивуючі системи мозку. Гетерогенність моделюючої ситеми мозку. Стовбурово-таламо-кортикальна система. Базальна холінергічна система. Каудо-таламо-кортикальна система. Таламус, як об'єднуючий чинник систем активації.	Питання
2/2	Психофізіологія пам'яті.	Знати концепцію часової організації пам'яті і її недоліки. Концепція активної пам'яті. Пам'ять і функціональний стан мозку. Гіпотеза "один слід і два процеси". Структури мозку, які приймають участь при різних видах запам'ятовування.	Питання

2/2	Функціональна асиметрія мозку і емоції.	Знати зв'язок правої і лівої півкулі головного мозку з позитивними і негативними емоціями. Характерологічні особливості людей з поразками правої і лівої півкулі. Емоційний стан людини, як залежність від міжпівкульних відносин.	Питання
2/4	Індивідуальні відмінності і емоції.	Знати загальмовані і розгальмовані типи темпераменту. Поріг активації системи страху. Індивідуальні особливості і взаємодія лобної кори, гіпокампа, гіпоталамуса і мигдалика. Тип нервової системи і емоції. Індивідуальний рівень активації. Емоції і співвідношення орієнтувального і оборонного рефлексів.	Питання
2/2	Мислення і мова. Вивчення співвідношення першої і другої сигнальних систем	Знати "Теппінг-тест", як одна із методик вивчення сили нервової системи. Процедура проведення "теппінг-тесту". Діагностичні критерії: випуклий тип, рівний тип, нисхідний тип, вігнутий тип. Діагностика за В. М. Русаловим 6 найбільш важливих індексів формально-динамічних властивостей людини. Індекс психомоторної активності. Індекс інтелектуальної активності. Індекс комунікативної активності. Індекс загальної активності. Індекс загальної емоційності. Індекс загальної адаптивності.	Питання
0/2	Діагностика рівня суб'єктивного контролю за методикою Дж. Роттера	Знати критику концепції часової організації пам'яті. Переваги концепції активної пам'яті. Закон Йеркса-Додсона. Поняття про активну пам'ять.	Питання
0/2	Психофізіологія свідомості.	Знати зв'язок емоційного фону людини з правою і лівою півкулями головного мозку. Характерологічні особливості людей з ураженнями правої і лівої півкулі. Залежність емоційного стану людини від переважання однієї з півкуль головного мозку.	Питання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОПІ	Програмні компетентності
ІК.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає

	застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичною реабілітацією та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 10.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 12.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК 11.	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.
СК 19.	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації.
ПРН 9.	Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.
ПРН 18.	Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом, фізичною реабілітацією.

Літературні джерела

1. Грушко В.С. Здоров'я людини та основи здорового способу життя: Навчальний посібник з курсу "Валеологія". – Тернопіль, 2012. – 386 с.
2. Грушко В.С. Психовалеологія. – Тернопіль, 1997. —144 с.
3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль, в-во ТНТУ ім.. Т. Пулюя, 2017. – 194 с.
4. Філіппов М.М. Психофізіологія людини: Навчальний посібник / М.М. Філіппов. – К.: МАУП, 2003. – 136 с.

Допоміжна:

1. Тарасун В.В. Морфофункціональна готовність до шкільного навчання дітей з особливостями у розвитку (нейропсихологічний підхід). Монографія – К.: 2008. – 298 с.
- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
 - **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
 - **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 – усне опитування	10
Змістовий модуль 2 – усне опитування	10
Змістовий модуль 3 – усне опитування	10
Змістовий модуль 4 – усне опитування	10
Змістовий модуль 5 – усне опитування	10
Змістовий модуль 6 – усне опитування	15
ІНДЗ – Складання індивідуального паспорту психічного здоров'я	15
Іспит – усне опитування	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
F X	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

РОЗДІЛ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, V СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 3

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу асистент Веремчук О.Д.

Контактна інформація: veremchukod@gmail.com +380978616850

Опис дисципліни

Дисципліна “Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів” включає

вивчення основ фізичної реабілітації при патології внутрішніх органів, принципів комплексного застосування методів та засобів відновного лікування на усіх етапах реабілітаційної програми як в стаціонарних умовах, так і в умовах санаторно-курортних та лікувально-профілактичних закладів.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
0/2	1. Поняття про здоров'я і хворобу. Методи обстеження терапевтичних хворих	Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги в Україні. Поняття про хворобу, етіологію, патогенез, періоди, симптоми та синдроми, перебіг, діагностику, прогноз, види та напрямки лікування, профілактику. Методи обстеження терапевтичних хворих (суб'єктивні, об'єктивні та додаткові).	Задачі, тести, презентації
2/4	2. Методи та засоби, що використовуються при фізичній реабілітації терапевтичних хворих	Методи та засоби, що використовуються у фізичній реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи, при захворюваннях органів дихання та травлення.	Задачі, тести, презентації
2/4	3. Захворювання серцево-судинної системи, їх етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви	Атеросклероз, ішемічна хвороба серця (стенокардія, інфаркт міокарда). Недостатність кровообігу. Серцева недостатність. Методи діагностики захворювань серцево-судинної системи.	Задачі, тести, презентації
2/4	4. Фізична реабілітація хворих на атеросклероз, ішемічну хворобу серця: стенокардію, інфаркт	Фізіологічне обґрунтування засобів фізичної реабілітації, механізми лікувальної дії фізичних вправ при серцево-судинних захворюваннях. Фізична реабілітація хворих на ішемічну хворобу серця: стенокардію. Засоби фізичної реабілітації, періоди реабілітації в залежності від функціонального класу хворого. Фізична реабілітація хворих на ішемічну хворобу серця з недостатністю кровообігу. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації, періоди реабілітації в залежності від ступенів недостатності кровообігу.	Задачі, тести, презентації
2/4	5. Гіпертонічна хвороба, симптоматична	Фізична реабілітація хворих на гіпертонічну хворобу, симптоматичні артеріальні гіпертензії та вегето-	Задачі, тести, кейси, презентації

	артеріальна гіпертензія, вегето-судинна дистонія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви та реабілітація при них	судинну дистонію. Етапи реабілітації. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у хворих з даною патологією. Розробка програм фізичної реабілітації хворих на гіпертонічну хворобу, симптоматичні артеріальні гіпертензії та вегето-судинну дистонію. Значення фізичних вправ, масажу, працетерапії та інших засобів реабілітації у загальній системі реабілітації хворих з патологією серця та судин. Фізична реабілітація при захворюваннях судин (тромбофлебіт, варикозне розширення вен, облітеруючий атеросклероз).	
0/4	6. Ревматизм, набуті вади серця, міокардіодистрофія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви та фізична реабілітація	Фізична реабілітація хворих на ревматизм, набуті вади серця, міокардіодистрофію. Вибір засобів та методів фізичної реабілітації хворих на ревматичні ураження серця. Фізична реабілітація при запальних захворюваннях серця. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Складання схеми маршрутної карти реабілітації хворих з патологією серцево - судинної системи.	Задачі, тести, презентації
2/4	7. Захворювання органів дихання. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, методи діагностики та лікування	Пневмонія: етіологія, патогенез, діагностика та лікування. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез, діагностика та лікування. Легенева серце, легенева недостатність, дихальна недостатність.	Задачі, тести, презентації
2/2	8. Фізична реабілітація хворих на пневмонію, бронхіальну астму	Фізична реабілітація хворих на пневмонію. Ступені дихальної недостатності. Особливості окремих методик лікувальної фізкультури та завдання ЛФК, масажу при даному захворюванні на лікарняному і після лікарняному етапах реабілітації. Принципи застосування дихальних вправ. Постуральний дренаж. Методи контролю за адекватністю фізичного навантаження. Фізична реабілітація хворих на бронхіальну астму, дихальну недостатність. Етапи реабілітації та періоди. Покази та протипокази до фізичних навантажень. Сучасні засоби та	Задачі, тести, презентації

		методи відновлення. Клініко - фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у хворих на бронхіальну астму. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації в залежності від режиму хворих, тяжкості перебігу, ускладнень і функціонального стану кардіореспіраторної системи. Складання схеми маршрутної карти реабілітації хворих на бронхіальну астму. Контроль ефективності фізичної реабілітації хворих на бронхіальну астму, легеневе серце, дихальну недостатність.	
0/2	9. Хронічні обструктивні захворювання легень: етіологія, патогенез, клінічні прояви, фізична реабілітація	Фізична реабілітація хворих на хронічні обструктивні захворювання легень. Етапи реабілітації. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у хворих з даною патологією. Розробка програм фізичної реабілітації хворих на хронічні обструктивні захворювання легень. Складання схеми маршрутної карти реабілітації хворих на хронічні обструктивні захворювання легень. Контроль ефективності фізичної реабілітації хворих на хронічні обструктивні захворювання легень.	Задачі, тести, презентації
2/8	10. Плеврити, емфізема легень: етіологія, патогенез, клінічні прояви, фізична реабілітація	Фізична реабілітація хворих на плеврит, емфізему легень. Покази та протипокази до фізичних навантажень. Сучасні засоби та методи відновлювання. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Контроль ефективності фізичної реабілітації хворих на рестриктивні (плеврити, абсцеси легень) захворювання дихальної системи. Складання схеми маршрутної карти реабілітації хворих з патологією дихальної системи.	Задачі, тести, презентації
2/4	11. Захворювання системи травлення. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, методи діагностики та	Виразкова хвороба: етіологія, патогенез, діагностика та лікування. Хронічний холецистит та панкреатит: етіологія, патогенез, діагностика та лікування. Коліт, ентероколіт:	Задачі, тести, презентації

	лікування	етіологія, патогенез, діагностика та лікування.	
0/2	12. Фізична реабілітація хворих на гастрит та виразкову хворобу шлунку і дванадцятипалої кишки, хронічний холецистит та хронічний панкреатит	Фізична реабілітація хворих на гастрит та виразкову хворобу шлунку і дванадцятипалої кишки з врахуванням тяжкості захворювання і функціональних можливостей хворого. Покази та протипокази до фізичних навантажень. Сучасні засоби та методи відновлювання. Клініко - фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у хворих на гастрит та виразкову хворобу шлунку і дванадцятипалої кишки. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Фізична реабілітація хворих на хронічний холецистит. Особливості фізичної реабілітації при дискінезії жовчновивідних шляхів залежно від її форми.	Задачі, тести, презентації
0/2	13. Фізична реабілітація хворих на захворювання кишок, спланхноптоз	Фізична реабілітація хворих на захворювання кишок, спланхноптоз. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Фізична реабілітація хворих з патологією травлення. Складання схеми маршрутної карти реабілітації даних хворих. Принципи застосування засобів і методів фізичної реабілітації хворих на спланхноптоз.	Задачі, тести, презентації
2/4	14. Захворювання сечовидільної системи. Фізична реабілітація хворих на хронічний пієлонефрит, хронічний гломерулонефрит	Фізична реабілітація хворих на хронічний пієлонефрит, хронічний гломерулонефрит. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях сечовидільної системи	Задачі, тести, презентації
0/2	15. Фізична реабілітація хворих на ожиріння, подагру	Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при ожирінні, подагрі. Фізична реабілітація хворих на ожиріння, подагру. Вибір засобів та	Задачі, тести, презентації

		методів фізичної реабілітації хворих на дану патологію. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Лікувальна фізична культура в комплексному лікуванні хворих з ускладненнями подагри, ожиріння.	
0/4	16. Цукровий діабет: етіологія, патогенез, клінічні прояви. Фізична реабілітація хворих на цукровий діабет	Фізична реабілітація хворих на цукровий діабет. Розробка програми фізичної реабілітації, схеми використання окремих засобів реабілітації. Фізична реабілітація хворих з патологією обміну речовин. Складання схеми маршрутної карти реабілітації даних хворих. Лікувальна фізична культура в комплексному лікуванні хворих з ускладненнями цукрового діабету	Задачі, тести, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЖК.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичною реабілітацією та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 1.	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 9.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 10.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 12.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК 15.	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації.
СК 16.	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології, кардіології та пульмонології, а також інших галузях медицини з дорослими та дітьми.
СК 17.	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
СК 18.	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК 19.	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації.
СК 20.	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності здорового способу життя.
ПРН 7.	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

ПРН 10.	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.
ПРН 11.	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН 27.	Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
ПРН 22.	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
ПРН 23.	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
РН 24.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної реабілітації.
ПРН 25.	Здійснювати заходи фізичної реабілітації для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН 26.	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

Літературні джерела

- 1.Абрамова В.В. Фізична реабілітація, спортивна медицина. / В.В. Абрамова, О.Л. Смирнова. – Д.: Журфонд, 2014. – 456 с.
2. Бевзюк В.В. Двигательная активность при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. – Херсон, 2014.
- 3.Внутрішня медицина: Терапія: підручник/ Н.М.Середюк, І.П.Вакалюк, О.С.Стасишин.-4-те вид., виправл.-К.: Медицина, 2013.-688с.
4. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. / А. С. Вовканич. – Львів: ЛДУФК, 2013. – 184 с.
5. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання : навч. посіб. / Наталія Івасик. – 2-ге вид., випр. і допов. – Львів : Український бестселер, 2009 ; Тріада плюс, 2012. –192 с.
6. Марченко О. К. Основи фізичної реабілітації./ О. К. Марченко. -К.: Олимп. л-ра, 2012.-245с.
- 7.Масаж загальний та самомасаж: підручник / Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко,О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька.- Тернопіль: ТДМУ, 2018.-380с.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : Укрмедкн.: ТДМУ, 2018. - 371 с.
9. Основи фізичної реабілітації: навч.-метод.посіб ./ М.С.Чайковський.-К.: Університет «Україна», 2014.-282с
10. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навч. Посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин.Л.: ЗУКЦ, 2010. - 240 с.
- 11.Пешкова О.В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів. – Харків, 2000.
- 12.Пропедевтика внутрішньої медицини : підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін. ; за ред. О.Г. Яворського. — 5-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2018.552 с.
13. Фізична реабілітація, спортивна медицина: Підручник для студ. медичних ВНЗ / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич та ін. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. — 456 с.
- 14.Христова Т. Є. Основи лікувальної фізичної культури: навчальний посібник для студентів

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	20
Модуль 2 (теми 7-10) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	15
Модуль 3 (теми 11-16) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	20
Відвідування занять	5
ІНДЗ	20
Іспит	20

РОЗДІЛ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, VI СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 3

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу асистент Веремчук О.Д.

Контактна інформація: veremchukod@gmail.com +380978616850

Опис дисципліни

Дисципліна “Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату” включає в себе вивчення питань впливу методів та заходів фізичної реабілітації та їх ефективності на опорно-руховий апарат при його захворюваннях та пошкодженнях,

результативності відновлювальної терапії за допомогою лікувальної фізичної культури, масажу та фізіотерапії. Метою викладання є поглиблення знань студентів про проведення реабілітаційних заходів у дітей та підлітків, що займаються спортом, спортсменів з патологією опорно-рухового апарату та набуття ними теоретичних знань і практичних навичок щодо особливостей застосування засобів і методів фізичної реабілітації, які необхідні для відновлення здоров'я і працездатності цієї категорії хворих.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	1. Фізична реабілітація при дефектах постави у дітей, що займаються спортом	Анатомічна та функціональна характеристика хребта у різні вікові періоди. Визначення постави. Ознаки правильної постави для різних вікових категорій в залежності від статі.. Класифікація дефектів постави за ступенем та площиною порушення. Діагностика дефектів постави у дітей, що займаються спортом. Роль фізичної реабілітації при дефектах постави. Методики лікувальної фізкультури при різних видах дефектах постави у дітей, що займаються спортом. Застосування лікувального масажу при дефектах постави. Фізіотерапія як допоміжний метод при лікуванні дефектів постави, у дітей, що займаються спортом.	Задачі, тести, презентації
2/6	2. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі дітей та підлітків, що займаються спортом	Поняття сколіозу та сколіотичної хвороби. Етапи фізичної реабілітації при сколіозах у дітей, що займаються спортом. Місце лікувальної фізкультури в комплексі фізичної реабілітації у дітей, що займаються спортом із сколіозами. Спеціальні коригуючі вправи при сколіозах в залежності від його ступеня. Фізіотерапія в реабілітації хворих із сколіозом. Режим праці та відпочинку при сколіотичній хворобі. Профілактика сколіозу та дефектів постави у дітей та підлітків, що займаються спортом.	Задачі, тести, презентації

2/4	3. Фізична реабілітація при плоскостопості у дітей, що займаються спортом	Діагностика плоскостопості. Механізм розвитку плоскостопості. Ступені плоскостопості. Завдання лікувальної фізкультури при корекції плоскостопості у дітей, що займаються спортом. Методики ЛФК на ввідному, основному та заключному періодах реабілітації при плоскостопості. Спеціальні вправи при плоскостопості в положеннях лежачи, сидячи, стоячи і при ходьбі. Лікувальний масаж при плоскостопості. Ортопедична корекція при плоскостопості. Фізіотерапія при плоскостопості. Профілактичні засоби при плоскостопості.	Задачі, тести, презентації
2/12	4. Фізична реабілітація при дисплазії кульшового суглоба та при вродженому вивиху стегна	Патологічні зміни суглоба при дисплазії. Клінічна картина і діагностичні ознаки вродженого вивиху стегна в новонароджених і в дітей в перші місяці життя та після року. Лікування положенням: методика широкого сповивання та застосування профілактичних штанців. Комплекс вправ лікувальної гімнастики при дисплазії кульшового суглоба. Масаж при дисплазії кульшового суглоба. Фізіотерапевтичні засоби при дисплазії кульшового суглоба. Застосування різних апаратів та пристроїв при вивиху кульшового суглобу. Реабілітація дітей після консервативного лікування вродженого вивиху стегна: фізичні вправи, катання на велосипеді, плавання. Руховий режим при вродженому вивиху стегна.	Задачі, тести, презентації
2/4	5. Фізична реабілітація при вродженій клишоногості	Типи вродженої клишоногості. Основні прояви типової клишоногості. Ступені та форми клишоногості. Консервативні методи лікування клишоногості. Коригуюча гімнастика при клишоногості. Спеціальна методика масажу при клишоногості. Фізіотерапевтичні процедури при клишоногості. Кориговане положення бинтуванням. Метод етапних гіпсових пов'язок. Мануальна терапія в комплексному лікуванні дітей з вродженої	Задачі, тести, кейси, презентації

		клишиногістю. Профілактика «хибною» ходи і порушень постави. Ортопедичне взуття.	
2/2	6. Фізична реабілітація при вродженій м'язовій кривошії	Поняття вродженої м'язової кривошії. Клінічна картина вродженої м'язової кривошії. Лікувальна фізкультура при вродженій м'язовій кривошії. Комплекс пасивних і рефлекторних вправ для новонароджених і дітей грудного віку при вродженій м'язовій кривошії. Комплекс вправ сидячи і стоячи у більш старшому віці. Спеціальні вправи для занять у басейні при вродженій м'язовій кривошії. Лікувальний масаж при вродженій м'язовій кривошії. Корекція положенням. Фізіотерапія при вродженій м'язовій кривошії.	Задачі, тести, презентації
2/4	7. Фізична реабілітація при артрогрипозі	Поняття артрогрипозу. Основні принципи лікування і реабілітації хворих на артрогрипоз. Усунення контрактур і деформації суглобів. Пасивна та активна коригуюча гімнастика. Лікування кокситними пов'язками та клеоловими витягами. Мобілізація суглобів. Механотерапія. Лікувальний масаж при артрогрипозі. Електростимуляція м'язів при артрогрипозі. Попередження розвитку рецидивів згинальних та розгинальних контрактур.	Задачі, тести, презентації
2/10	8. Фізична реабілітація при остеохондропатіях та при остеопорозах у спортсменів	Загальні принципи лікування та фізичної реабілітації спортсменів з остеохондропатією. Фізіотерапія при остеохондропатіях. Діагностика остеопорозу. Профілактика остеопорозу. Дієтотерапія при остеопорозі. Ортопедичний режим ортопедична терапія при остеопорозі. Фізіотерапевтичні процедури при остеопорозі. Лікувальний масаж при остеопорозі. Лікувальна фізкультура при остеопорозі. Комплекс фізичних вправ при встановленому остеопорозі у спортсменів.	Задачі, тести, презентації
2/8	9. Фізична реабілітація при остеохондрозах та остеоартрозах	Клінічні синдроми в залежності від локалізації патологічного процесу при остеохондрозі. Форми і засоби ЛФК при остеохондрозі. Комплекси	Задачі, тести, презентації

		вправ лікувальної гімнастики при остеохондрозі хребта в різних його відділах у спортсменів. Плавання при остеохондрозі. Витягування хребта. Рефлексотерапія при остеохондрозі. Мануальна терапія при остеохондрозі. Методи фізіотерапії при остеохондрозі. Поняття остеоартрозу. Патологічні зміни при остеоартрозах. Клінічні форми остеоартрозу. Локалізація остеоартрозу. Функціональна здатність хворого на остеоартроз. Клінічний перебіг остеоартрозу. Періоди фізичної реабілітації при остеоартрозі. Методика лікувальної гімнастики при гонартрозі. Фізіотерапія у фізичній реабілітації хворих на остеоартроз. Ручний та підводний масаж при остеоартрозі. Постізометрична релаксація при остеоартрозі. Санаторно-курортне лікування артрозів.	
2/8	10. Фізична реабілітація при артритах у спортсменів	Поняття терміну артрит. Динаміка патологічного процесу в суглобах при артритах: стадії. Патогенез і загальна клінічна картина артритів будь-якої етіології. Рентгенологічна симптоматика артритів. Періоди реабілітації при ревматичному поліартриті. Методика ЛФК при ревматичному поліартриті. Лікувальний масаж при ревматичному поліартриті. Засоби фізіотерапії в гострій, підгострій та хронічній стадіях ревматичного артриту. Ювенільний ревматоїдний артрит: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Особливості методики лікувального і сегментарного масажу при ревматоїдному артриті у спортсменів. Принципи застосування фізіотерапевтичних засобів при ревматоїдному артриті у спортсменів.	Задачі, тести, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної освіти або у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і

	характеризується комплексністю та невизначеністю умов
ЗК-02	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК-03	Навички міжособистісної взаємодії
ЗК-04	Здатність працювати в команді.
ЗК-05	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ЗК-11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
СК-01	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я
СК-03	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації
СК-04	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної реабілітації
СК-05	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини
СК-06	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати
СК-07	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної реабілітації
СК-08	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації
СК-09	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта
СК-10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати
ПРН-7	Знання характеристики понять «реабілітація», «види реабілітації» та «комплексна терапія»
ПРН-8	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини
ПРН-9	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення
ПРН-15	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації
ПРН-16	Уміння дотримуватись визначеного алгоритму дій під час проведення терапевтичних вправ з урахуванням патології, діагнозу, періоду та перебігу захворювання
ПРН-17	Комплексні знання та уміння з фізичної реабілітації для подальшого навчання за відповідним професійним спрямуванням
ПРН-18	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини
ПРН-19	Знання форм, видів та класифікації масажу
ПРН-20	Знання критеріїв ефективності масажу

ПРН-21	Володіння технікою виконання основних та допоміжних прийомів масажу з урахуванням ділянки тіла та індивідуальних особливостей клієнта
ПРН-22	Уміння виконувати самомасаж та надавати рекомендації щодо його проведення іншою особою
ПРН-23	Володіння технікою виконання спортивного масажу з урахуванням етапу спортивного тренування, характеру навантажень, функціонального стану спортсмена
ПРН-24	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я
ПРН-25	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо
ПРН-26	Уміння демонструвати виконання фізичних вправ

Літературні джерела

1. Андрійчук О. Я. Фізична реабілітація хворих на гонартроз. [Текст]: монографія / Ольга Ярославівна Андрійчук. - Луцьк : Волин, нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012.- 344 с.
2. Анатомія та фізіологія дитини: Навчальний посібник / Мардар Г.І., Халаїм Є.А., Бабак С.В., Марценяк І.В. – Чернівці: Рута, 2012. – 175 с.
3. Бевзюк В.В. Немедикаментозні методи відновлення функції хребта при болях в області шиї, спини і попереку. Методичні рекомендації. – Херсон, 2016.
4. Бевзюк В.В., Степанюк С.І. Фізична реабілітація при початкових ступенях сколіотичної хвороби. Методичні рекомендації. – Херсон, 2015.
5. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп : навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. вих-ня спец. "Фізична реабілітація" реком. МОНУ / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова.-Запоріжжя: ЗНУ, 2011. - 314 с.
6. Бевзюк В.В. Двигательная активность при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. – Херсон, 2014.
7. Вибрані питання дитячої артрології, хвороби суглобів у дітей: навчально-методичний посібник/ З.В.Єлова, Л.П.Кисельова, В.М.Савво та ін.-Х.: ХМАПО,2016 – 64с.
8. Герцик А. М. Створення програм фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / Андрій Герцик // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2016. – № 6(56). – С. 37–45.
9. Герцик А. М. Пацієнт як підсистема фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / Андрій Герцик, Оксана Тиравська // Спортивна наука України. – 2016. – №3(73).
10. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014. – 258с.
11. Марченко О. К. Основи фізичної реабілітації./ О. К. Марченко. -К.: Олимп. л-ра, 2012.- 245с.
12. Масаж загальний та самомасаж: підручник / Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька.- Тернопіль: ТДМУ,2018.-380с.
13. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : Укрмедкн.: ТДМУ, 2018. - 371 с.
14. Основи фізичної реабілітації: навч.-метод.посіб ./ М.С.Чайковський.-К.: Університет «Україна», 2014.-282с
15. Самосюк И.З., Войтаник С.А. и др. Мануальная, гомеопатическая и рефлексотерапия остеохондроза позвоночника. – К.: «Здоровье», 2014
16. Силуянова В.А., Сокова Э.В. Учебное пособие по физкультуре в терапии. – М.: Медицина,2014.
17. Справочник по детской лечебной физкультуре // Под ред. Фонарева М.И. – Ленинград: Медицина, 2016. – 430 с.
18. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки

- Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г. – Вінниця: Нова Книга, 2014. – 416 с.: іл.
19. Фізична реабілітація, спортивна медицина: Підручник для студ. медичних ВНЗ / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич та ін. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014 -456 с.
20. Христова Т. Є. Основи лікувальної фізичної культури: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.Є. Христова, Г.П. Суханова. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2015 – 172 с.
21. Яременко Д.А. Приобретенные деформации стопы (диагностика и лечение) / Д.А. Яременко, Н.А. Корж – Харьков, 2014. –136 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	16
Модуль 2 (теми 4-7) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	23
Модуль 3 (теми 8-10) – усні відповіді, розв'язання ситуаційних задач, тестів, опрацювання тем самостійної роботи, модульний контроль	16
Відвідування занять	5
ІНДЗ	20
Іспит	20

РОЗДІЛ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ НЕРВОВОЇ СИСТЕМІ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, VI СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 4

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу к.м.н, доцент Бардладин О.Р.

Контактна інформація: olga.barlady1@gmail.com 0977201314

Анотація дисципліни

Дисципліна «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи» спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією різних верств населення, в тому числі спортсменів при захворюваннях нервової системи; визначати функціональний стан їх нервової системи; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта; реалізовувати індивідуальні програми фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення при захворюваннях нервової системи.

Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів адекватних наукових уявлень про види захворювань нервової системи, виховання навичок аналізу нервових розладів, виявлення особливостей патогенезу нервових хвороб і патологічних станів у різних верств населення, в тому числі у спортсменів, для підвищення якості їх фізичної реабілітації.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Т. 1. Застосування основних засобів фізичної реабілітації в клініці нервових хвороб	Знати історію розвитку неврології як науки. Загальну симптоматику нервових хвороб. Основні принципи обстеження, діагностики та лікування хворих неврологічного профілю. Догляд за хворими неврологічного профілю	Задачі, тести, презентації
0/2	Т. 2. Види спеціальних лікувальних заходів і вправ, що застосовуються у клініці нервових хвороб	Знати види спеціальних лікувальних заходів і вправ, що застосовуються у клініці нервових хвороб; лікувальний масаж при спастичних і в'ялих паралічах	Презентації
2/2	Т. 3. Функціональна анатомія та патологія центральної і периферичної нервової системи	Знати основні принципи будови та загальний огляд нервової системи, будову і функції центральної периферичної нервової системи	Задачі, презентації, тестові завдання

2/2	Т. 4. Рефлекторно - рухова функція нервової системи та її патологія.	Знати рефлекторно - рухову функцію нервової системи та її патологію, Сформувати знання про парез і параліч, основні симптоми центрального і периферичного паралічів, симптоми ураження екстрапірамідної системи (паркінсонізм), підкіркові гіперкінези, м'язову ригідність, ураження вищих кіркових функцій.	Задачі, тести, презентації
2/2	Т. 5. Патологія чутливості, види розладу чутливості	Знати види чутливості, патологію чутливості, види болю, види розладу чутливості.	Задачі, тести, презентації
2/4	Т. 6. Особливості фізичної реабілітації спортсменів із захворюваннями й травмами центральної нервової системи	Знати особливості фізичної реабілітації спортсменів із захворюваннями й травмами центральної нервової системи	Тести, презентації
2/6	Т. 7. Гострі порушення мозкового кровообігу. Реабілітація у ранньому та пізньому періоді після розвитку інсульту.	Знати класифікацію гострих порушень мозкового кровообігу; види інсультів. Знати про ранню діагностику гострих порушень кровообігу, ранню реабілітацію у гострому періоді інсульту. Вміти застосовувати методи лікування положенням, кінезотерапії, масажу при інсульті. Знати засоби, методи фізичної реабілітації хворих у ранньому та пізньому періодах після розвитку інсульту.	Задачі, презентації
2/4	Т. 8. Фізична реабілітація хворих на дитячий церебральний параліч.	Знати етіологію, патогенез, клінічну картину дитячого церебрального паралічу, стадії захворювання, форми і синдроми, супутні основним формам захворювання. Вміти здійснювати рухову реабілітацію та масаж хворим на ДЦП в різні періоди відновного лікування. Вміти провести аналіз показань і протипоказань призначення ЛФК, масажу, знати особливості методики та завдання ЛФК, масажу. Вміти складати схеми процедури та комплексу лікувальної гімнастики з урахуванням стану хворого. Вміти оцінити вплив процедури.	Задачі, презентації

0/2	Т. 9. Фізична реабілітація осіб із хворобою Паркінсона.	Знати поширеність хвороби Паркінсона, причини розвитку захворювання, симптоми і діагностику захворювання, принципи лікування і профілактику хвороби. Знати засоби фізичної реабілітації, які застосовують при даній патології. Вміти провести аналіз показань і протипоказань до призначення ЛФК, масажу, знати особливості методики та завдання ЛФК, масажу. Вміти скласти схеми процедури та комплексу лікувальної гімнастики з урахуванням стану хворого. Вміти оцінити вплив процедури.	Задачі, презентації
2/2	Т. 10. Фізична реабілітація хворих на розсіяний склероз. Первинні і вторинні інфекції нервової системи	Знати теорію виникнення, клініку, перебіг, лікування хворих на розсіяний склероз. Вміти застосувати засоби фізичної реабілітації, елементи догляду за хворими на розсіяний склероз. Знати первинні і вторинні інфекції нервової системи (менінгіт, енцефаліт, поліомієліт, мієліт). Знати методи лікування, наслідки, догляд за хворими, особливості фізичної реабілітації.	Задачі, презентації
2/2	Т. 11. Особливості фізичної реабілітації хворих, що перенесли черепно- мозкову травму.	Знати про закриті черепно-мозкові травми: струс і забій головного мозку I, II, III ступеня, забій мозку із його здавленням; ознаки перелому кісток склепіння та основи черепа. Вміти надавати першу допомогу, знати особливості транспортування хворих, реанімаційні заходи у разі тяжкої черепної травми, лікування, знати особливості фізичної реабілітації	Задачі, презентації
0/2	Т. 12. Фізична реабілітація хворих на травматичні ушкодження спинного мозку, компресійні переломи хребта.	Знати клініку, невідкладну допомогу, особливості транспортування, роль своєчасного хірургічного втручання у віддалених результатах травми; догляд за хворими, профілактику пролежнів і уросепсису; особливості фізичної реабілітації хворих на травматичні ушкодження спинного мозку, компресійні переломи хребта.	Задачі, презентації
2/2	Т. 13. Особливості фізичної реабілітації спортсменів із захворюваннями й травмами периферичної нервової системи	Знати особливості фізичної реабілітації спортсменів із захворюваннями й травмами периферичної нервової системи	Презентації

0/2	Т. 14. Фізична реабілітація хворих на периферичні невропатії.	Знати типи периферичних невропатій. Вміти провести реабілітаційні заходи в ранньому і пізньому відновлювальних періодах з використанням засобів і методів фізичної реабілітації. Вміти провести фізичну реабілітацію за допомогою ЛФК, масажу.	Задачі, презентації
0/2	Т. 15. Фізична реабілітація хворих на невропатію лицьового нерва та невралгію трійчастого нерва	Знати етіологію, клініку, лікування засобами фізичної реабілітації хворих на невропатію лицьового нерва та невралгію трійчастого нерва	Задачі, презентації
0/2	Т. 16. Фізична реабілітація хворих на поліневропатії.	Знати етіологію, форми, клініку, лікування засобами фізичної реабілітації хворих на поліневропатії. Вміти застосовувати лікувальну фізичну культуру, масаж в різних періодах захворювання..	Задачі, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичної реабілітації та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК-1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-4	Здатність працювати в команді.
ЗК-9	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК-10	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК-12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
СК - 15	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації
СК - 16	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології, кардіології та пульмонології, а також інших галузях медицини з дорослими та дітьми.
СК - 17	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК - 18	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації.
СК - 19	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації
СК - 20	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності здоровому способу життя.

ПРН-7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПРН-10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.
ПРН-11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН-22	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
ПРН-23	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН 24.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної реабілітації для допомоги різним верствам населення, в тому числі особам, що займаються спортом.
ПРН-25	Здійснювати заходи фізичної реабілітації для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН-26	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН 27	Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

Літературні джерела

Основна література

1. Вакуленко Л.О. Лікувальний масаж / Л.О. Вакуленко, Г.В. Прилуцька, Д.В. Вакуленко . – Тернопіль, Укрмедкнига, 2006. – 430 с.
2. Вакуленко Л.О. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін. – Тернопіль, ТНПУ, 2010. – 234 с.
3. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у лікувально-реабілітаційному масажі : навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 68 с.
4. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у фізичній та реабілітаційній медицині: навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 73 с.
5. Вакуленко Л.О. Лікувальний масаж / Л.О. Вакуленко, Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко, П. П. Прилуцький. . – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2005. – 430 с.
6. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії в таблицях, схемах, рисунках: навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 113 с. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252927
7. Вакуленко Л.О. Спортивна медицина: електронний підручник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
8. Вакуленко Л.О. Фізична терапія. Ерготерапія: методичні розробки, зошит-практикум / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В.Вакуленко. - ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 88 с.

http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252928

9. Єднак В.Д., Іваськів С.М. Основи теорії і методики спортивного тренування. – Тернопіль ТНПУ, 2010р. – 206 с.
10. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука та Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 2005. - 297 с.
11. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: вибрані лекції для студентів / [Абрамов В. В., Клапчук В. В., Смирнова О. Л. та ін.]; за ред. Проф. В. В. Клапчука. – Дніпропетровськ : Медакадемія, 2016. – 179 с.
12. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи : навчальний посібник / Марченко О. К. – Київ : Олімпійська література, 2016. – 196 с.
13. Масаж загальний та самомасаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О.В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
14. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2000. –423 с.
15. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 285 с. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252926
16. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2018. –370 с.
17. Панасюк Е.Л. Загальна фізіотерапія / Е.Л. Панасюк, Я. Н. Федорів, В. Л. Могилевський. – Львів: Вища школа, 1990. – 220 с.
18. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / А.М. Порада, О.В.Солодовник, Н. Є Прокопчук. – Київ : Медицина, 2008. – 239 с.
19. Преформовані фізичні чинники в фізичній терапії (в схемах, алгоритмах, рисунках, таблицях) : навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Л. О. Вакуленко, Г. О. Стельмах, Д. В. Вакуленко. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 124 с. ISBN 978-966-673-374-3
20. Реабілітаційний масаж: підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
21. Руководство по кинезотерапии /Под ред. Л. Бонева. - София; Медицина и физкультура, 1979 - 355 с.

Додаткова література

1. Апанасенко Г. Л. Здоров'я, яке ми вибираємо / Г. Л. Апанасенко. – К.: Здоров'я, 1989 – 48 с.
2. Баннікова Р.А., Калінкін К.Л., Магнушевський Ю.В. Проблемні питання фізичної реабілітації осіб з наслідками травматичного ураження мозку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2016. №1. С. 23-27
3. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник /За ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
4. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві : навч. посібник / [Л.О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.] ; за заг. Ред. Л. О. Вакуленко. –Тернопіль, ТДМУ, 2015. – 444 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2015. – 472 с.

Політика оцінювання

- Політика щодо дефайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням

термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	15
Модуль 1 (теми 1-5) – розв'язки практичних задач, презентації до тем	20
Модуль 2 (теми 6 - 12) – розв'язки практичних задач, презентації до тем	30
Модуль 3 (теми 13 - 16) – розв'язки практичних задач, презентації до тем	15
Модульний контроль	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
F X	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

РОЗДІЛ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ В ПЕДІАТРІЇ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, VI СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 2

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу к.м.н, доцент Барладин О.Р.

Контактна інформація: olga.barlady1@gmail.com

0977201314

Анотація дисципліни

Дисципліна «Фізична реабілітація в педіатрії» спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією дітей різних вікових груп, в тому числі юних спортсменів при соматичних захворюваннях, травмах, захворюваннях нервової системи та опорно-рухового апарату; визначати функціональний стан їх органів і систем. Здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам дітей різних вікових груп, в тому числі юних спортсменів; реалізовувати індивідуальні програми фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення при даних захворюваннях.

Опис дисципліни

Мета курсу навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в педіатрії» – навчити студентів використовувати засоби фізичної реабілітації з лікувально-профілактичною метою у дітей різного віку, в тому числі у юних спортсменів, для швидкого відновлення здоров'я і працездатності, повернення в спортивну діяльність попередження наслідків патологічного процесу і травм.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Загальні питання педіатрії. Питання фізіології дітей різного віку	Знати фізичний і психомоторний розвиток дітей різного віку, фізіологічні особливості дитячого організму. Знати вікову періодизацію, критичні періоди в розвитку дітей та підлітків. Знати особливості фізичного виховання дітей різного віку та дітей з особливими потребами	Задачі, тести, презентації
2/2	2. Основи організації та засоби фізичної реабілітації в педіатрії	Сформувати знання про місце і організацію фізичної реабілітації в лікуванні і профілактиці захворювань у дітей та підлітків, юних спортсменів. Знати показання і протипоказання до її використання, основні засоби, форми, методи, принципи фізичної реабілітації. Знати режими рухової активності на різних етапах реабілітації, механізм лікувальної дії фізичних вправ, масажу та інших видів фізичної реабілітації на організм хворої дитини.	Питання, презентації
2/4	3. Сучасні підходи до	Знати ефективну побудову та	Реферати,

	використання вивчення особливостей захворюваності юних спортсменів	реалізацію процесу фізичної реабілітації юних спортсменів із соматичною патологією різних нозологічних груп	питання
2/2	4. Захворюваність юних спортсменів за нозологічними групами і віковими особливостями	Знати рівні розподілу спорту, негативні тенденції тренувального процесу, передумови для розвитку перед- і патологічних станів у юних спортсменів	Презентації, питання
2/2	5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	Знати захворювання серцево-судинної системи у дітей (ревматизм, вади серця, гіпертонічна хвороба), їх етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, основні принципи лікування. Вміти провести аналіз показань і протипоказань до застосування ЛФК і масажу при захворюваннях серцево-судинної системи. Знати основи методик ЛФК, масажу при даних захворюваннях. Вміти формулювати завдання, обґрунтовувати вибір засобів і форм ЛФК. Оволодіти знаннями складання схеми процедури і комплексу вправ ЛГ для хворої дитини	Задачі, тести, презентації
2/2	6. Фізична реабілітація дітей із хворобами дихальної системи	Знати захворювання дихальної системи у дітей (гостра пневмонія, хронічний рецидивуючий бронхіт, бронхіальна астма), їх етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, основні принципи лікування. Вміти провести аналіз показань і протипоказань до застосування ЛФК, масажу при бронхо - легневих захворюваннях. Знати методики ЛФК, масажу при даних захворюваннях. Навчитися складати схеми процедури і комплексу вправ ЛГ для хворої дитини, аналізувати правильність призначень ЛФК і комплексу ЛГ. Вміти оцінити вплив процедури ЛФК і масажу на фізичний стан хворого.	Задачі, тести, презентації
0/2	7. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів травлення та ендокринної системи	Знати захворювання органів травлення (гастрит, виразкова хвороба і дискінезія жовчовивідних шляхів) та порушення обміну речовин (ожиріння), їх етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, основні принципи лікування.	Задачі, тести, презентації

		Вміти провести аналіз показань і протипоказань до призначення ЛФК, масажу для дітей з захворюваннями органів травлення та порушеннями обміну речовин Особливості методики, спеціальні вправи та завдання ЛФК масажу. Навчитися складати схеми процедури та комплекси лікувальної гімнастики, аналізувати правильність призначень та самостійне проведення під наглядом викладача процедури лікувальної гімнастики, масажу.	
0/2	8. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями нирок та сечовивідних шляхів	Знати захворюваннями нирок та сечовивідних шляхів у дітей (пієлонефрит, енурез), їх етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, основні принципи лікування. Вміти провести аналіз показань і протипоказань призначення ЛФК, масажу, знати особливості методики та завдання ЛФК, масажу. Навчитися проводити та оцінювати функціональні проби, вибір рухового режиму. Вміти складати схеми процедури та комплексу лікувальної гімнастики з урахуванням захворювання та функціонального стану дитини. Вміти аналізувати правильність призначень. Оволодіти методикою експрес-контролю адекватності фізичного навантаження. Вміти оцінити вплив процедури.	
0/2	9. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями травмами опорно рухового апарату	Знати патогенез, вікові та статеві особливості травм і захворювань опорно-рухового апарату у дітей та підлітків, юних спортсменів; класифікацію, клінічні прояви, основні принципи лікування. Вміти провести аналіз показань і протипоказань призначення засобів фізичної реабілітації в лікуванні і профілактиці захворювань у дітей та підлітків, юних спортсменів.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною

	реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичної реабілітації та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК-1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями..
ЗК-4	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК-9	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК-10	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК-12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ФК-4	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
ФК-15	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації;
ФК-16	Здатність відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у житті та реабілітаційній діяльності, уміння налагоджувати міжособистісні стосунки
ФК-17	Здатність до безперервного професійного розвитку
ФК-18	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
ФК--19	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації
ФК--20	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності
ПРН-7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПРН-10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, організувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.
ПРН-11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН-22	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПРН-23	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН 24.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної реабілітації для допомоги різним верствам населення, в тому числі особам, що займаються спортом.
ПРН 25	Здійснювати заходи фізичної реабілітації для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН-26	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН 27	Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність

Літературні джерела

Основна:

1. Вакуленко Л.О. Прилуцька Г.В., Вакуленко Д.В., Прилуцький П.П. Лікувальний масаж. – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2005. – 430 с.
2. Лікувально-реабілітаційний масаж у педіатрії: навчальний посібник, електронний варіант [Л. О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О.Р. Барладин]. – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 233 с.
3. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник /За ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402с.
4. Мухін В.М. Фізична реабілітація Підручник. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Олімп, л-ра, 2009. 488 с.
5. Основи медико-соціальної реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи. Навчально-методичний посібник / За ред. Мартинюка В.Ю., Зінченко С.М. - К.: Інтермед, 2005. - 416 с.
6. Педіатрія: підручник / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є. Абатурова. — 2-е вид. випр. - К.: ВСВ «Медицина». - 2016. - 208 с.
7. Соколова Н.Г. Практическое руководство по детской лечебной физкультуре /Н.Г.Соколова. - Ростов н/Д: Феникс, 2007. - 445 с.
8. Слободян Л.М., Лобода В.Ф., Процайло Н.Б. Діагностика захворювань та реабілітація дітей. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 284 с.
9. Федорців О.Є. Алгоритми практичних навиків в педіатрії: навчальний посібник. – Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 167 с.
10. Физическая реабилитация детей с нарушением функций опорно-двигательного аппарата /Под ред.. Н.Н. Гросс. - М.: Советский спорт, 2000. - 224 с.

Допоміжна література

1. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті / Ячнюк І. О., Воробйов О. О., Романів Л. В., Ячнюк Ю. Б., Марценяк І. В., Білик Р. Р.: Підручник. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2009. - 432 с.
3. Кельцев В. А. Пропедевтика детских болезней: учебник для студентов педиатрических факультетов медицинских вузов /В.А.Кельцев. - Ростов н/Д: Феникс, 2011.- 573 с.
4. Котешева И. А. Нарушение осанки. Лечение и профилактика. - М. : Изд-во Эксмо, 2004. - 208 с.
7. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. Л : ЗУКЦ, 2010.- 240 с.
8. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації.- К.Медицина, 2008. -246с
9. Слободян Л.М., Лобода В.Ф., Процайло Н.Б. Діагностика захворювань та реабілітація дітей. - Т.: Укрмедкнига, 2014. - 614 с.
10. Філак Ф.Г., Сивохоп Е.М. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання у дітей. /Метод, рекоменд. - Ужгород: „ТУРпрес”, 2004. - 45с

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об’єктивних причин (наприклад,

хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	15
Модуль 1 (теми 1-4) – розв’язки практичних задач, презентації до тем, реферати	20
Модуль 2 (теми 5 - 9) – розв’язки практичних задач, презентації до тем	45
Модульний контроль	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
F X	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом